

Can Guilla

Can Guilla de fet és Can Vinyoles Vell o Can Vinyoles d'Avall. A prop d'aquest mas n'hi ha un altre ja abandonat que rep el nom de Can Vinyoles d'Amunt i està situat a més alçada.

No es pot dir quina de les dues masies és més antiga, ja que sabem que de Can Vinyoles d'Amunt ja hi havia escrits al 1448, però els orígens de Can Vinyoles d'Avall també reculen a segles enrere. Totes dues estan situades a Sant Mateu de Montnegre, a la Serralada del Mas Montal.

Can Guilla està molt ben conservat. Fa cinc generacions, en Martí Vinyoles i Ferrer va donar nom al mas, tot i que al tenir dues filles el cognom dels amos de la casa va canviar, així, l'últim, era Aimerich. Tot i això, el mas s'ha continuat anomenant Can Vinyoles o Can Guilla.

Antigament, els propietaris del mas vivien del que la terra els donava, sobretot la vinya, ja que en tenien grans extensions i al mas hi havia una premsa de vi. Per esquivar el desnivell de la muntanya, hi havia molts feixes, algunes de grans dimensions, com la que es troba a mà esquerra baixant des de la casa cap a la Font del Ninu. El vi resultant era recollit en bocois, grans bótes de vi. Però en arribar la fil·loxera del període 1880-1887, van morir totes les vinyes. Malgrat això, encara els quedava el camp i els animals. A Can Guilla tenien dues vaques i un cavall, a més dels conills i les gallines que solien trobar-se a tots els masos, i fins i tot van arribar a haver-hi cabres. L'aigua

que bevia el bestiar provenia d'una bassa ubicada a la part posterior del mas que actualment s'ha perdut al mig del bosc i també tenien un pou que encara es conserva tot i que estava sec.

Pel que fa als aspectes arquitectònics de l'habitable, podem dir que té tots els elements característics d'un mas: un era, avui dia encara conservada, la pallissa; el forn de pa, una gran llar de foc, murs de contrafort i un rellotge de sol. Part del soler de dintre la casa és encara la pedra que surt de la terra. Val a dir que aquest mas ha estat conservat tal com era abans, sense canviar gairebé res ni fer-hi cap mena d'afegit nou. L'estructura del mas es conserva igual, i fins i tot les bigues continuen essent de fusta. L'única cosa nova que hi ha és una finestra de més, emmarcada de pedra com les altres dues originals i la porta. Aquesta porta és rectangular i les tres pedres del mig estan una mica desnivellades respecte les altres, cosa que es va fer expressament per donar-hi un toc de "bellesa".

Durant el setge de Girona, els masos de la zona organitzaven caravanes d'aliments per ajudar els gironins assetjats a la ciutat. Per aquest motiu, Can Guilla, juntament amb altres masos, va ser cremat pels francesos. En Joseph Aimerich encara ens parla d'una paret ennegrida pel foc i ens diu que això és "de la Guerra del Gavai".

Des de Can Guilla es pot gaudir de molt bona vista, i més encara en èpoques fredes, ja que es pot contemplar el Pirineu nevat.

MARTA PASCUET

